

není vysoká, s jich objemem a uváží-li se jich rychlé opotřebení a znehodnocení, nelze uznati, že filmy jsou věci drahocenné ve smyslu § 30 V. (2), pokud se týče § 54 (2) žel. dopr. řádu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání odporuje rozsudku odvolacího soudu pouze z důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s., shledávajíc nesprávné posouzení věci po stránce právní v tom, že odvolací soud má za to, že filmy nejsou věcmi drahocennými dle § 30 V. (2) prováděcího nařízení a § 54 2 B. 1 žel. dopr. řádu. Dovolání není v právu. Dovolání omylem shledává těžiště argumentace odvolacího soudu v tom, že prý odvolací soud ve filmu nespatřuje věc drahocennou, poněvadž film není dílem uměleckým; důvody odvolacího soudu rozlišují zřejmě mezi dílem uměleckým a jinými věcmi drahocennými, a nepřiznávají filmu povahy díla uměleckého poukazem na správné odvodnění rozsudku pivé stolice, připojují pak úvahu, proč nelze film pokládati za jinou věc drahocennou ve smyslu uvedených ustanovení žel. dopravního řádu. Pro pojem »věci drahocenné« jest rozhodným význam, jaký pojem ten má v mluvě obecné. Správně vyvozuje odvolací soud, že ne každá drahá věc jest věcí drahocennou. Nelze nepřipustiti, že pravidelně bude podstatnou známkou pro pojem »věci drahocenné« nepoměr mezi objemem i váhou věci a její cenou, než bude vždy záležitosti hlavně na tom, jak veliký jest nepoměr ten; bude lze prohlásiti věci drahocennou pouze tu věc, kde nepoměr tento jest značný, nápadný, příliš veliký, nikoli však vždy tehdy, když cena věci převyšuje cenu věci téhož neb přibližného objemu nebo váhy. Správně proto zdůrazňují rozhodnutí německého říšského soudu, na něž se dovolatel vztahuje (ze dne 8. ledna 1921, č. j. I 221/20 a ze dne 9. října 1920, č. j. I 131/20 uveřejněná v časopise *Zeitung des Vereines Deutscher Eisenbahnverwaltungen*), že cena věci v poměru k objemu a váze musí býti nepoměrně vysoká, má-li se věci přiznati povaha »Věci drahocenné« ve smyslu dopravně technickém. V daném případě však o nepoměrně vysoké ceně takové nelze mluvit: cena zásilky ve váze 19 kg činí dle zjištění rozsudků nižších stolic něco přes 8000 Kč, tedy průměrná cena 1 kg asi 420 Kč. Cena ta vzhledem k drahotným poměrům v květnu 1919, kdy ztráta zásilky nastala, není tak vysokou, aby se mohlo mluvit o ceně nepoměrně vysoké; k tomu dlužno uvážiti, že zasílání filmů drahou nebylo nic neobvyklého, naopak bylo vzhledem k rozšíření provozováren kinematografických zjevem všedním, a přejímaly dráhy dopravu filmů bez námitek a bez výhrad. Otázku, zda filmy jest zařaditi mezi předměty, na něž se vztahuje § 54 2 B. žel. dopr. řádu, jest řešiti doplněním dopravního žel. řádu — jak se také nyní vládním nařízením ze dne 13. května 1921, čís. 203 sb. z. a n. stalo — nikoli však extensivní interpretací platného té doby dopravního řádu, jež ustanovení § 54 2 B. 1 výjimečnou normou, jež extensivní interpretace nepřipouští.

Čís. 1233.

Smlouvami svatebními jsou toliko smlouvy, jež pořádají majetkoprávní poměry manželů jako takových a mají za předmět buď úpravu jich za

trvání manželství nebo na případ úmrtí jednoho z nich hmotné zaopatrění pozůstalého manžela.

(Rozh. ze dne 11. října 1921, Rv II 133/21.)

Žalující manželé tvrdili v žalobě, že ještě před uzavřením svého sňatku jednali se žalovanými rodiči manžela o podmínkách, za nichž vstoupí do manželství a převezmou hospodářství žalovaných, a dohodli se s nimi na tom, že žalobcům odstoupí celý svůj nemovitý majetek s příslušenstvím a polovici dobytka proti tomu, že nevěsta jim odevzdá své věno 1000 K, že žalobci druhou polovici dobytka ponechají sestře ženichově, zaplatí dluhy žalovaných a poskytovati jim budou výměnek. Tato smlouva byla dle tvrzení žalobců uzavřena bezpodmínečně a perfektně, sepsání její však bylo odloženo pro nemoc ženichovy matky na pozdější dobu. Žalobní prosba zněla, by žalovaní byli uznáni povinnými odevzdati žalobcům svou usedlost s příslušenstvím do držení a užívání a aby podepsali listinu, dle níž by bylo lze pro žalobce vložiti na usedlost právo vlastnické. Procesní soud první stolice žalobu zamítl v podstatě z těchto důvodů: Z přednesu žalobců samotných, i kdyby pravdivost jeho byla prokázána, vyplývá, že jedná se v tomto případě o smlouvu svatební a že smlouva ta byla uzavřena pouze ústně. Ku platnosti smluv svatebních jest však třeba dle § 1 zák. ze dne 25. května 1871, čís. 76 ř. zák. notářského spisu. Toho zde není a proto jest tato smlouva neplatná. Odvolací soud rozsudek potvrdil. Důvody: Svatebními smlouvami ve smyslu § 1217 obč. zák. rozuměti dlužno smlouvy, uzavřené mezi manželi nebo snoubenci, nebo s třetími osobami k jejich prospěchu, jimiž se zřetelem na manželské spojení vzájemné majetkoprávní vztahy manželů jako takových po dobu trvání manželství a po jeho rozloučení mají býti upraveny. Takovou smlouvou jest smlouva, na níž žalobci budují nárok žalobní, přihlíží-li se ku skutečnostem, jež žalobci sami v této příčině přednesli, a k nimž důvody rozsudku první stolice správně poukazují. V důsledcích toho oprávněn jest názor soudu první stolice, že smlouva, o níž žalobci opírají žalobní nárok, pro nedostatek formy notářského spisu dle § 1 lit. a) zák. ze dne 25. května 1871, čís. 76 ř. zák. jest neplatnou, ježto smlouva dle tvrzení žalobců byla uzavřena ústně. Smlouva pro nezachování předepsané formy neplatná nemohla nabýti platnosti uznáním pokud se týče novací; uznáním proto, že toto netvoří samostatného důvodu závazku, novací proto, že tato předpokládá platnou pohledávku (§§ 1376, 1377 obč. zák.).

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud, sdíleje právní názor soudu procesního, zamítl žalobu proto, že pokládá smlouvu, obsahu žalující stranou tvrzeného, za smlouvu svatební a že pouze ústní smlouva jest neplatná pro nedostatek formy notářského aktu dle § 1 lit. a) zák. ze dne 25. července 1871 čís. 76 ř. zák. K tomuto právnímu názoru odvolacího soudu nelze přisvědčiti. I když smlouva o odevzdání nemovitostí a ostatních věcí, v žalobě uvedených,

byla, jak tvrdí žalobci, dojednána mezi stranami ještě před sňatkem žalobců, a z příčiny obmyšleného sňatku, ba snad i pod podmínkou jeho uzavření, nebyla přec smlouvou svatební; k tomu bylo by se vyžadovalo ještě, aby buď z ostatního obsahu tvrzené smlouvy, nebo z vedlejších okolností, provázejících uzavření smlouvy, vycházelo na jevo, že úmysl stran směřoval k uspořádání majetkověprávních poměrů manželských. Takovýto úmysl stran nevychází na jevo z tvrzení žalující strany, a, poněvadž jest z něho patrné, že úmysl stran směřoval pouze ku převodu nemovitostí a ostatních věcí, v žalobě uvedených, dlužno mít dle tvrzení žalobců za to, že tu šlo o obyčejnou smlouvu odstupní (kupní). Žalobci sice neudávají, mnoho-li činila smluvená kupní cena, tvrdí však, jakým způsobem měla kupní cena býti vyrovnána, že žalovaní přijali na její splátku 1000 Kč, že po svatbě vstoupili (žalobcové) v držení majetku s příslušenstvím, žalovanými jim postoupeného a že tito uznávající smlouvu za závaznou, slibovali, že půjdou do V. k sepsání a podpisu smlouvy ihned, jakmile zdravotní stav Anny P-ové, která měla tehda zlomenou nohu, to dovolí. Sluší obzvláště poukázat k tomu, že nestala se žádná úmluva o společenství statků dle § 1233 a násled. obč. zák. aneb nějaká jiná úmluva, o níž je řeč v § 1217 obč. zák., takže i z toho je zřejmo, že nešlo o majetkověprávní úpravu poměru manželského, a tedy o smlouvu svatební, nýbrž prostě o smlouvu odstupní (kupní), při níž pohnutkou bylo snad manželství, které měli žalobci uzavřít. Smlouvami svatebními jsou toliko smlouvy, jimiž se upravují majetkověprávní poměry manželů jako takových — tedy jako manželů (Krasnopolski Familienrecht § 26), a mají proto za předmět buď úpravu jich za trvání manželství, anebo hmotné zaopatření pozůstalého manžela v případě smrti druhého z nich (Krainz System II. str. 1409). Tam patří na př. zřízení věna a společenství statků, sem obvěnění, dědická smlouva, vdovský plat. Smlouvu první kategorie, o jakou by zde jedině mohlo jíti, nelze však spatřovati tam, kde nabyvatelům je zůstavena neobmezená právní dispozice statkem. Odvolací soud i soud procesní vycházejíce dle toho, co bylo uvedeno, z mylného právního názoru, neprovedly ani o tvrzení strany žalující ani o námitkách strany žalované žádných důkazů, a poněvadž následkem toho nebylo o okolnostech, ve sporu rozhodných, ničeho zjištěno, jest řízení neúplným, pročez bylo napadený rozsudek, a poněvadž nelze se obejít bez jednání v první stolici, i rozsudek tohoto soudu zrušiti a věc vedle § 510 c. ř. s. odkázati na procesní soud, aby ji znovu projednal, řízení doplnil a o věci rozhodl.

Čís. 1234.

U tuzemských soudů nelze se domáhati přeměny rozvodu v rozluku, bydlí-li oba manželé v cizině a byl-li rozvod povolen anebo vysloven v cizozemsku.

(Rozh. ze dne 11. října 1921, Nd II 199/21.)

Nejvyšší soud zamítl žádost manžela, bydlícího v Kolíně n. R., by byl určen dle § 28 j. n. příslušný soud ku rozhodnutí o jeho žádosti, by rozvod, povolený usnesením okresního soudu v Celovci ze dne 29.